

Sestrinski glasnik – uvođenje Digital Object Identifiera (DOI) omogućava citiranost svakom objavljenom članku

Nursing Journal - Introducing Digital Object Identifier (DOI) allows citation of every published article

Višnja Vičić Hudorović

Glavna i odgovorna urednica Sestrinskoga glasnika - Nursing Journal
Editor-in-Chief of Nursing Journal

Received February 22nd 2013;

Accepted March 1st 2013;

Ključne riječi: sestrinski glasnik • znanstveni časopis • sestrinstvo • DOI

Kratki naslov: Sestrinski glasnik i DOI

Keywords: Nursing Journal • scientific journal • nursing • DOI

Running head: The Nursing Journal and DOI

Znanstveni časopisi s višegodišnjom tradicijom u izdavaštvu razvili su sofisticiran sustav za izbor članaka za objavljivanje, uz istodobno trajno poboljšanje stupnja kvalitete pojedinačnih, odabranih znanstvenih članaka, ali i cijelog časopisa. Ovaj, takozvani, sustav recenzije uključuje, osim uvriježene provjere općih uvjeta primljena rukopisa [pridržavanje oblikovanja rukopisa prema uputama za autore], jezika za uređivanje, i sustavno ocjenjivanje pristiglih rukopisa kod provjerenih stručnjaka iz područja znanosti na koji se članak odnosi [1]. Časopis Sestrinski glasnik/Nursing Journal [SG/NJ] u posljednje dvije godine razvio je i sustav ocjenjivanja primljenih rukopisa kod stručnjaka za statističku metodologiju. Opisani proces ocjenjivanja naziva se „authors friendly“ ili „in-house“ recenzija [2, 3]. Nakon završetka ovoga procesa članovi uredništva donose odluku zadovoljava li rukopis standarde dovoljno da ga pošalju glavnom uredniku, koji u daljnjem tijeku recenzijskog postupka donosi konačnu odluku: hoće li rukopis poslati na recenziju odabranim recenzentima ili, pak, ne zadovoljava znanstvene kriterije časopisa.

Množenje opisanih paralelnih i serijskih „filtara“ sustava stručnog recenziranja jamči minimalnu razinu kvalitete pristiglih rukopisa koja je primjerena za objavljivanje [4]. Na-

dalje, opisani recenzentski proces osnova je za poboljšanje kvalitete časopisa. Znanstveni časopisi koji upotrebljavaju opisani sustav za izbor rukopisa za objavljivanje tijekom godina dobivaju tzv. „impact factor - čimbenik značajnosti“, koji se izračunava na temelju broja citata objavljena članka. Kao rezultat, danas je u uporabi jednadžba [objavljivanje u časopisu s visokim čimbenikom utjecaja = dobra znanost = odličan autor] [5]. Iako je opisana jednadžba u stalnoj uporabi za ocjenu kvalitete časopisa/autora, ona nije uvijek opravdana, tj. ne daje zadovoljavajući uvid u kvalitetu časopisa i/ili autora [6].

Opisani sustav [peer-review] recenzije uvelike je prihvaćen u znanstveno-izdavačkoj zajednici, iako postoje znatna ograničenja. Ograničenja utvrđena tijekom procesa recenzije jesu: tijekom recenzentskog procesa komunikacija je odabranih recenzentata i glavnog urednika bez mogućnosti dobivanja dodatnih mišljenja. Odabrani recenzenti stručnjaci su istovjetne znanstvene discipline te ne sagledavaju cjelovitost problematike pristiglog rukopisa. Nadalje, tijekom lingvističkog lektoriranja rukopis se znatno mijenja te je objašnjenje zadane svrhe i/ili cilja istraživanja prilično promijenjeno ili, čak, posve izgubljeno.

Nakon opisana recenzentskog procesa glavni urednik suočava se s tri moguća završna scenarija vrednovanja rukopisa, i to:

- ad 1]** Mišljenja recenzentata uglavnom su pozitivna;
- ad 2]** Mišljenja recenzentata posve su oprečna [npr. jedno mišljenje uglavnom je pozitivno - drugo mišljenje uglavnom negativno];
- ad 3]** Mišljenja su uglavnom negativna.

Autor za korespondenciju/Corresponding author:

Višnja Vičić Hudorović, PSE
Nursing school Vrapče, Zagreb, Bolnička cesta 32
Tel: 385-1-34 83 662
Fax: 385-1-34 83 662
E-mail: visnja.vicic-hudorovic@skole.hr

Scenarij [ad 3]: najlakše se donosi odluka o neprihvatljivosti rukopisa za objavljivanje, i to zato što su recenzenti donijeli nezadovoljavajuću odluku, tj. rukopis nije pogodan za objavljivanje;

Scenarij [ad 1]: dominantna ocjena recenzenata je pozitivna. Rukopis se uvriježeno mijenja u nekoliko navrata, i/ili samo u jednom navratu, a završna odluka rezultira objavljivanjem; Scenarij [ad 2]: u ovome je scenariju najteže, ali vjerojatno i najzanimljivije donijeti završnu odluku. Glavni urednik mora uzeti u obzir dobivena, ali u cijelosti različita mišljenja. Jedno je rješenje da glavni urednik zatraži mišljenje trećeg recenzenta. Opisani postupak djelomično zadovoljava, jer je istovjetan u slučajevima kada se za pristigli rukopis zatraži mišljenje samo jednog recenzenta. Ovaj postupak može zadovoljiti glavnog urednika, ali autori rukopisa mogu biti nezadovoljni završnom ocjenom.

Razvoj i uporaba *on-line* komunikacijskih tehnologija omogućili su rješavanje opisane problematike. Naime, uporabom komunikacijskih tehnologija [world-wide-web], objavljivanje rukopisa omogućava postupak tzv. javne recenzije - recenzija javnosti - čitateljstva [public review] [7].

U teoriji, rukopis koji je stigao ne mora nužno proći proći „peer review“ ako zadovoljava minimalne standarde za objavljivanje, te ako o sadržaju rukopisa mišljenja mogu davati čitatelji. Ovakav postupak predstavlja tzv. javnu recenziju rukopisa i ima neke prednosti. Primjerice, sve spoznaje koje se navode u rukopisu izvorno se predstavljaju čitateljstvu, a svaki čitatelj uporabom komunikacijskih tehnologije može iznositi osobne, ali znanstveno utemeljene spoznaje o opisanoj problematici [8].

Bitan nedostatak brzog i izravnog objavljivanja rukopisa jest da komentari na sadržaj rukopisa mogu biti doneseni i napisani ishitreno i znanstveno neutemeljeno, ali kako su objavljeni na *webu*, ne mogu se izbrisati. Dakle, za objavljivanje rukopisa na mreži potreban je znatan stupanj znanstvene zrelosti svih suradnika časopisa, autora i čitatelja, kako objavljeni rukopis ne bi izgubio osnovnu svrhu.

Sestrinski glasnik / Nursing Journal službeni je časopis Hrvatske udruge medicinskih sestara [HUMS], te od volumena 18, broj 1., ima sve potrebne mogućnosti za početak uporabe javne recenzije - recenzija javnosti - čitateljstva [public review] [9]. Od početka rada novoizabranog uredništva [2011. godina], SG/NJ je zamišljen kao časopis koji će objavljivati bitne *on-line* rasprave, a koje se odnose na objavljene članke.

Zasad se uredništvo odlučilo za uporabu tzv. „authors friendly“ ili „in-house“ recenzije pristiglih komentara i rukopisa za objavljivanje na *webu*. To će omogućavati objavljivanje rukopisa na službenoj mrežnoj stranici časopisa [www.issuu.com/sestrinskiglasnik; www.hums.hr] prije zajedničkog objavljivanja recenziranog i prihvaćenog članka i komentara u tiskanom izdanju.

Pristigli komentari koji će biti objavljeni na *webu*, a koji se odnose na objavljene članke u SG/NJ, u sljedećem broju časopisa SG/NJ bit će objavljeni i u tiskanom izdanju. Opisani proces omogućava uporabu javne recenzije na svaki pristigli i prihvaćeni članak za objavljivanje, te se zajednički pohranjuju u tiskanom obliku, i to u sljedećem broju časopisa SG/NJ. Dakle, SG/NJ odsad može biti časopis za objavljivanje kontroverznih radova i oštrih komentara.

NAJVAŽNIJE:

Od ovog broja časopisa SG/NJ svakom pojedinom članku, kao i pristiglom komentaru, bit će dodijeljen tzv. digitalni objektni identifikator [DOI- Digital Object Identifiers].

DOI je digitalni objektni identifikator za odabrani entitet na digitalnoj mreži [www.doi.org], a predstavlja identifikacijsku oznaku, u slučaju objavljenog članka, za citiranje u bibliografskim bazama podataka [npr. SCOPUS]. DOI će biti u uporabi za identifikaciju pristiglih i objavljenih rukopisa na mrežnoj stranici [www.hums.hr], a objavljeni članci i komentari bit će arhivirani u tiskanoj verziji časopisa SG/NJ, s početkom od 2013. godine [DOI: 10.xxxxx].

Elektronski komentari koji će biti objavljeni u SG/NJ, a koji su prije objavljivanja u tiskanom obliku postavljeni na *web* [www.issuu.com/sestrinskiglasnik; www.hums.hr], također će dobiti DOI te će također trajno zadržati svoju identifikacijsku oznaku, i uporabom iste mogu biti citirani u bibliografskim bazama podataka. Nadalje, komentari mogu uporabom DOI-ja biti citirani i u člancima koji će tek biti objavljeni.

Od ovog broja [volumen 18, broj 1] časopis Sestrinski glasnik/Nursing Journal [SG/NJ] [ISSN 13431-7563; on-line-ISSN 1848-705X], od dana [12.12.2012 g.], uvršten je u znanstvenu zajednicu svjetskih časopisa koji imaju Digital Object Identifier [DOI]. Od dana 12.12.2012. godine, časopis, a i svaki članak koji bude prihvaćen za objavljivanje u SG/NJ, dobiva oznaku DOI, te će biti citiran putem sustava EBSCO *host*-baze podataka i CARNet-a [Hrvatska akademska i istraživačka mreža], a uporabom sustava Crossref [www.crossref.org] citiran i u bibliografskim bazama podataka svjetske akademske zajednice.

Literatura / References

- [1] Cronin B. Bowling alone together: Academic writing as distributed cognition. *Journal of American Society for Information Science and Technology*. 2004; 55: 557-560.
- [2] Marušić A, Marušić M. Small Scientific Journals from Small Countries: Breaking from a Vicious Circle if Inadequacy. *Croat Med J*. 1999; 40:508-514.
- [3] Kalauz S, Čukljek S, Kovačević I. The history of written word in Croatian nursing. *Croat Med J*. 2012; 53: 631-634.
- [4] Schuttea HK, Svec JG. "Reaction of Folia Phoniatica et Logopaedica on the Current Trend of Impact Factor Measures". *Folia Phoniatica et Logopaedica* 2007;59 (6): 281-285. doi:10.1159/000108334.
- [5] Lindberg DA. Information systems to support medical practice and scientific discovery. *Methods Inform Med*.1989;28:202-206.
- [6] Sackett DL, Haynes RB, Guyatt GH, Tugwell P. *Clinical Epidemiology: A Basic Science for Clinical Medicine*. 2nd ed. Boston, Mass: Little Brown & Co Inc;1991:173-186.
- [7] von Segesser LK. Writing off evidence in evidence-based medicine? *Interact CardioVasc Thorac Surg* 2003;2:403-4.
- [8] Haynes RB, McKibbon KA, Fitzgerald D, Guyatt GH, Walker CJ, Sackett DL. How to keep up with the medical literature, V: access by personal computer to the medical literature. *Ann Intern Med*.1986;105:810-816.
- [9] Von Segesser LK. Enhanced virtual conferencing on ICVTS: introduction of DOIs makes eComments citable. *Interact CardioVasc Thorac Surg* 2006;5:331-2.